औदुम्बरं यजमानमुखमात्रम् ॥५॥

दीक्षितदण्डꣳ सोमे ॥६॥ सोमयागे · होतृमैत्रावरुणवरणानन्तरमेवाग्नीषोमीये पशौ · अत एव दीक्षितग्रहणादध्वर्युः प्रयच्छतीति गम्यते · अन्यथा स्वदण्डꣳ सोमऽइत्येवमेवावक्ष्यत् । सोमे दण्डप्रदानस्य कालान्तरमाह ·

क्रीते वा ॥७॥ क्रीते वा सोमे सोमविक्रयिणः सकाशाद्धिरण्यादानानन्तरमेव · अनेनैव मन्त्रेण चाग्नीषोमीयमध्ये । दण्डस्य प्रतिपत्तिरुक्ता मानवे विरम्यातिप्रणीते तूष्णीं दण्डमवदधातीति · आश्वलायनसूत्रेऽपि समाप्य प्रैषमग्नौ दण्डमनुप्रहरेदनवभृथेऽवभृथेऽन्यत्रेति ।

एकादश प्रयाजाः ॥८॥ अत्र पशौ एऽजा भवन्ति ।

अनुयाजाश्च ॥९॥ अत्रेयं प्रयाजानुयाजानामेकादशसंख्या उत्पन्नसंयोगिनी · ततश्चोदकप्राप्तेषु प्रयाजानुयाजेषु श्रूयते · अतोऽभ्यासेनैव पूरणीया · तत्र प्रयाजानां पञ्चमाभ्यासेन संख्यापूरणम् · अनुयाजानां मध्ये द्वाःप्रभृतीनां नाराशंसान्तानां द्वितीयस्य नराशंसस्याभ्यासः स वनस्पतिप्रभृतीनामन्तिमाभ्यास इति · ततश्च द्वाःप्रभृतीनां पञ्चमादीनां पञ्च मम न तस्येत्येवानुमन्त्रणम् · पूर्वं-पूर्वं वाभिक्राममिति (३.२.२१) पक्षे पञ्चमऽएव स्थाने होमः · अनुयाजेषु द्वितीयादीनां नराशंसान्तानां द्वितीयस्थाने होमः वनस्पत्यादीनां त्रयाणां तृतीये स्थानऽइति । तत्र आपस्तम्बसूत्रे विशेषः तिष्ठति पशावेकादश प्रयाजान्यजति समिद्धः प्रेष्येति प्रथमꣳ सम्प्रेष्यति प्रेष्य-प्रेष्येतीतरांश्चतुर्थाष्टमयोः प्रतिसमानीय दशेष्ट्वैकादशायाज्यमवशिनष्टि तान्यजमानः प्राकृतैरादितश्चतुरोऽनुमन्त्र्य चतुर्थस्यानुमन्त्रणेन इडः-प्रभृतींस्त्रीनुत्तमेन शेषं प्रत्याक्रम्य जुह्वा स्वरुस्वधितीऽअनक्तीति । तत्र प्रयाजानामिध्मस्तनूनपान्नराशंस इडो बर्हिर्द्वार उषासानक्ता दैव्या होतारा तिस्रो देवीस्त्वष्टा वनस्पतिः स्वाहाकृतय इत्येता आप्रीदेवता इत्युक्तवादिदꣳ समिद्धः इदं तनूनपाते नराशꣳसाय इदमिड्भ्यः इदं बर्हिषे इदं द्वार्भ्यः इदमुषासानक्ताभ्याम् इदं दैव्याभ्याꣳ होतृभ्याम् इदं तिसृभ्यो देवीभ्यः इदं त्वष्ट्रे इदं वनस्पतये इदꣳ स्वाहाकृतिभ्य इति · अनुयाजादीनां तु इदं देवाय बर्हिषे इदं देवीभ्यो द्वार्भ्यः इदं देवीभ्यामुषासानक्ताभ्याम् इदं देवीभ्यां जोष्ट्रीभ्याम् इदं देवीभ्यामूर्जा-

EEEE